

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 1.— din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785
Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Življenje naj bode nam delovni dan!

Sveto pismo nam pravi: Kdor ne dela naj tudi ne je! Tudi naša ljudska modrost povdarja v narodnem pregovoru: Brez dela ni jela. Dejstva, ki so zapopadana v teh in podobnih izrekih nam pričajo, da brez dela v tej ali oni obliki ni življenja, da je delo tisto sredstvo, ki nam daje vsakdanji kruh. Le z delom telesnim ali duševnim si pridobivamo vse tisto, kar nam je potrebno za življenje. Kdor se ne vzdržuje s svojim delom in uživa sadove dela drugih, ni samo nekoristen član, nego škodljivec svojega naroda. Le z vztrajnim, plemenitim delom bomo lajšali gorje današnjih dni, koristili svojemu narodu in tudi ostalemu človeštvu držec se božje zapovedi o ljubezni do bližnjega.

Kdo pa je resnično plemenit v svojem delu? Plemenit v svojem delu more, oziroma bolje povedano mora biti človek v vsakem stanu in poklicu. Plemenit je kmet, ki s težkim delom prideluje živež, da se more ljudska množica preživljati. Plemenit je delavec, ki dela v rudnikih in izdeluje v tovarnah razne potrebščine za naše vsakdanje življenje. Plemenita sta duhovnik in učitelj, ki vzgajata svoj narod duhovno kakor umsko ter usposabljata posameznike za koristne člane človeške družbe. Plemenita sta politik in državnik, ki se trudita, da bi imeli dobre, pravične zakone, ter skrbita, da se ti zakoni razumno izvršujejo. Plemenito delo vrši organizator, ki stremi za tem, da bi se kar najbolj razvil pravičen organizatoričen čut naroda. Vsak poklic pa bodisi to intelektualni, trgovski, obrtniški ali delavski je časten in njega predstavnik more veljati za plemenitega ako pošteno in vestno izvršuje svoje dolžnosti in sicer ne samo z vidika lastnega dobička, nego z vidika koristi celokupnega naroda po geslu zapopadenem v stihu slovenskega pesnika: Ne kar veleva mu stan, kar more to mož je storiti dolžan! Pošten in vesten delavec ali hlapec je človeški družbi koristen in potreben, kakor pošten in vesten minister ali general.

Vsako pošteno delo je častno dejanje, četudi je poganski učenjak Platon trdil, da je telesno delo sramotno za svobodnega državljanca. Toda, tako govori le pogan, ki je poznal samo brezpravnega sužnja in okrutnega gospodarja ter v tem smislu podajal tudi svoje nazore. Kristus pa nas uči povsem drugače. On sam je opravljal kot preprost tesar telesna dela do svojega tridesetega leta, ko je začel duhovno delovati in tako obojemu delu dal svoje najvišje posvečenje. Bog nam je dal telesne in duševne zmožnosti, katere moramo izrabljati za to ali ono delo. Z resnim delom si ne pridobivamo samo življenjskih sredstev, temveč si bogatimo tudi svoj značaj z zavestjo, da nekoč ne bomo zapuščali zemeljsko življenje kot brezpomembna bitja, ampak kot ljudje, ki so izkoristili vse prilike na svoji življenjski poti.

Človek, ki se bavi z resnim delom ter pridobiva materialne in duhovne dobrine za sebe in za svoj narod, je lahko srečen in vesel. Vsi veliki voditelji in organizatorji so se zavedali te resnice. Njihovo življenje je bilo neprestano trdo delo in iz tega dela je rasla njihova veličina in po tem delu so

postali ne samo znameniti, ampak tudi občudovani. Četudi jim družba pri njihovem delu ni bila naklonjena, četudi jim ni dala zaslužnega priznanja, so kljub temu našli uteho in veselje svojega življenja v svojem delu.

Naša slovenska zemlja ni ravno bogata, toda dobra in skrbna mati svojim otrokom, ki ji verno služijo ter jo zalivajo s svojim znojem. Ko je naš župančič videl lepoto slovenske zemlje in njene darove, mu je privrelo iz srca: Sveta si zemlja in blagor mu, komur plodiš...! Kadarkoli in kamorkoli se človek ozre, bo videl, da je naša zemlja dobra in lepa. Občudoval bo v valovanju zlatega klasja plodna žitna polja in se divil nežni belini cveteče ajde, po kateri šumijo pridne čebelice. Sprehajal se bo po zelenih travnikih in vdihaval prijeten vonj nešteti cvetov. Radoval se bo prijaznih vinskih goric, lepih sadovnjakov z obloženim drevjem in nasadov hmelja v Savinjski dolini. Na poletje bo užival v senci naših bogatih

Pečnik Jernej

starinokop, 1835—1914

Pečnik Jernej, starinokop, se je rodil 24. avgusta 1832 v vasi Cesti pri Dobropoljah. Predno je začel izkopavati starine, je bil posestnik na Cesti in je bil dvakrat oženjen. Izmed otrok iz drugega zakona je bil Franc slikar-samouk, ki je kasneje očetu risal izkopane predmete in skiciral situacije. Okoli 1872 je Pečnikovo posestvo radi njegove nesmiselnosti za gospodarsko delo prišlo na boben. Preselil se je v Mirno na Dolenjskem. Bil je nekaj časa občinski tajnik v Mokronogu, nato dacar v Krškem. Pa je bil kmalu iz službe odpuščen. Službo je zanemarjal, ker se je zanimal za izkopavanje starin.

Najbolj je bil poznan kot izkopovalec posebno prazgodovinskih in rimskih starin.

Sodeloval je od leta 1881. naprej pri vseh izkopavanjih na Kranjskem, posebno na Magdalenski gori (prazgodovinska grobišča), v Zatični (prazgodovinsko), v Novem mestu (rimski grobovi), v Boštanju (rimski grobišča), v Gribljah (prazgodovinsko), v Brezju pri Mirni peči (prazgodovinsko), na kapi-teljskem marofu (prazgodovinsko) in drugod. Kopal je deloma na svojo roko, največ pa s podporo c. kr. centralne komisije in c. kr. dvornega muzeja pod vodstvom Dežmana, S. Rutarja, prof. Antona pl. Premersteina, vladnega svetnika Josipa Szombathyja in dr. Hörnesa. V tistih časih, ko so se pri nas za znanstveno metodo še manj brigali, izvzemši par učenjakov, je bil Pečnik nekaj nositelj arheološkega stremjenja. Nedvomno je imel Pečnik dar, izslediti prazgodovinska grobišča. Odtehtni del starin ljubljanskega muzeja je izkopal on, bodisi pod vodstvom omenjenih učenjakov, bodisi na svojo roko. Študij žalibog ni imel, sicer bi bil on gotovo eden prvih in merodajnih izkopovalcev, ki imajo tudi na znanstveno arheološko smer svoj vpliv. Zadnja leta mož vsled starostne oslabelosti ni več izkopaval, vendar pa je dobival po munificenci deželnega odbora in centralne komisije podpore. Vse točke,

gozdov ali čistem zraku naših planin, po katerih se pasejo številne črede goveda in drobnice. In kaj šele naše duhovne in kulturne vrednote? Naše dobro, marljivo, nepokvarjeno ljudstvo; naša krepka, brhka, bistroumna mladina; naši požrtvovalni, nesebični voditelji in borci. V vsem tem je obsedena povest o materi, ki je neizmerna v svoji ljubezni, povest o naši ljubljani Sloveniji.

V delu na tej zemlji in v delu za to zemljo čutimo ne samo prijetno dolžnost, nego tudi veliko priznanje. Z delom svojih rok in svojega duha napolnjujemo to svojo zemljo z bogatimi sadovi, koristnimi za nas in za ves slovenski narod. Naše delo je vredno, da mu posvetimo vse svoje moči in zmožnosti. Na delo pojdemo z veseljem, ker na ta način bomo že polovico težav premagali ter želi tem lepše in tem obilnejše sadove svojega dela. Ako bomo v svojem življenju taki delavci, pa naj bo to na kateremkoli polju, v kateremkoli poklicu, bomo povsod pustili sledove svoje moči in svojega plemenitega dela in bomo tako skupno z drugimi ustvarjali srečno in lepo prihodnost slovenskemu narodu.

ki jih je prekopal, je zabeležil v svojem 29 strani broječem spisu „Vojvodina Kranjska v predzgodovinski dobi — Ljubljana 1912“. Umrl je v Ljubljani 12. junija leta 1914. Za kulturno delo, ki ga je pokojnik vršil v dobi arheološke stagnacije praktičnim potom, mu je v naši domači zgodovini zasiguran trajen spomin. Naj v miru počiva v zemlji, katero je tako rad prekopaval!

Notranji pregled

Cvetkovičev govor na Cetinju

Preteklo nedeljo so na Cetinju blagoslovili temeljni kamen za tamošnjo novo bolnišnico. Pri tej priliki je imel predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič govor, kjer je dejal, da je svoboda, ki so se Jugoslovani za njo borili, dragocena pridobitev, ki jo je treba z vsemi močmi varovati in braniti. Svoboda je potrebna vsakemu narodu, če se hoče kulturno dvigniti. Drugi dan je bil na Cetinju sestanek tamkajšnje organizacije JRZ za zetsko banovino, kjer je bil izvoljen nov odbor. Predsednik JRZ za zetsko banovino je postal sam predsednik vlade Cvetkovič.

V hrvatski banovini

Razmere na Hrvatskem tudi niso še docela urejene, kakor moremo sklepati iz pisanja raznih listov in govorov raznih govornikov. Zlasti govorniki HSS na svojih sestankih ostro napadajo razširjevalce raznih letakov, ki jih nekateri ljudje trosijo po deželi zoper vladno in dr. Mačka. Istočasno pa je eden izmed voditeljev HSS prof. Tomašič izjavil na nekem zborovanju, da tudi nekateri uradniki niso zanesljivi. Nezanesljive uradnike bodo na Hrvatskem ne le vrgli iz službe, temveč jih tudi poslali na prisilno bivanje, kjer bodo pa morali kopati kanale in vrtati predore. Sicer pa je zadnje čase banovine Hrvatske dobil nekaj zelo važnih pooblastil: Najbolj važno je to, da poslej brez dovoljenja banske oblasti na Hrvatskem nihče ne bo smel prodati svoje tovarne ali kakega drugega podjetja. Vsakdo bo moral za to prositi ter zraven navesti, kdo je tisti, ki kupuje. Če se bo banski oblasti zdelo prav, bo kupijo

